

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI. KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendőek.
Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Téli gondolatok.

Vidékek és foglalkozások szerint változó gondolatok nyomulnak homloktérbe most, mikor a zord tél hótakarója borul a tájra.

A legtöbb vidéken megszűnt a munka és a keresetre való alkalom. A ki dolgozni akar és bír, az sem kap, bár csekély keresetet biztosító foglalkozást sem. A földmives kaszája, kapája, ekéje megrozsdásodik, mert ha akarná is, nincsen módjában azt használni. Az iparos keresetforrása is rendszerint befagy télen.

A mezei munkás és iparos, ha az év többi szakában nem gondoskodott téli szükségletének fedezéséről, hideg konyhájába és lakásába bekopogtat így tél idején a nélkülözés, a nyomor. A megélhetés abba a kényszerhelyzetbe utal nagyon sok embert, hogy téli munkát keressen. Valóságos néparadat indul meg ilyenkor a nagyobb városok és a nagy iparvállalatok felé. De a legtöbb munkakereső keservesen csalódva tér vissza hideg tűzhelyéhez s vagy megadással várja az áldott Kikeletet, vagy felcsap szocialistának, anélkül, hogy tudná, hogy tulajdonképpen mi is az a szocializmus. Az indulat a keserűség elégedetlenné, elfogulttá teszi. A becsületes, romlatlan lelkű szegény ember kétes alakokkal, munkakerülő csavargókkal jön össze . . . a pálinkamérésekben. És ha megszokta ezt a gonosz italt és azt a romlott környezetet, annak számára ritkán van visszavezető út. A lejtőn megállni nehéz, visszafordulni még nehezebb.

Ez az elszomorító helyzet ott, a hol a tél

beálltával megszűnik a munka és a keresetre való alkalom. Fájdalom, így van ez az ország legnagyobb részén. De ott is, a gondos előrelátás elejét veszi a nyomasztó helyzetnek. Aki nyári keresményéből télire gyűjtöget, azt nem aggasztja a munka- és keresethiány. Sajnos, kevesen vannak ilyenek. De ezek nem is zugalódnak a társadalmi rendszer ellen s nem ezt okolják a télen beállott keresethiányért.

Ha összehasonlítjuk a mi munkásnépünk helyzetét az említettekével, tisztán áll előttünk, hogy itt a téllal nem köszönt be a fentebb csak halványan vázolt nyomasztó helyzet. A Zsilvölgy dolgos népe sokkal szerencsésebb, sokkal kedvezőbb viszonyok között él, mint az aranykását termő rónaság mezei munkása, vagy kisiparosa.

Itt, a ki dolgozni akar és bír, télen át is megkeresheti viszonyaihoz, körülményeihez képest életmét, ruházatát s családját nincsen kitéve a nyomornak és nélkülözésnek. Igaz, hogy egy arató-részes, sőt kubikos is — szerencsés körülmények között — kétszer annyit keres naponként, mint egy bányamunkás, csak hogy az arató keresete 5—6 hétig, a kubikosé 3—4 hónapig tart, a nap-szám-bérek pedig nem hágának magasabbra a bányász napi kereseténél s az őszi mezei munkával azok is megszűnnek. Ellenben a bányamunkás az év minden szakában itt a Zsilvölgyben a hivatalos statisztikai kimutatás szerint átlag 3 kor. 26 fillér. Ennyiből okszerű beosztással, takarékosan megélhet az, aki igényeit viszonyaihoz mérni tudja és akarja.

Hány hivatalnok, sőt jogvégezett embernek nincsen ennyi keresete, holott ezekkel szemben a

társadalom egészen más követeléssel lép fel. És mennyit kellett ezeknek tanulni, küzdeni és költeni, amíg ily csekély keresethez is juthattak.

A megélhetés nehéz gondolai tehát nem súlyosabbak a mi népünkél télen mint egyébkor és ez már magában megnyugtató s elég indok arra, hogy megbecsüljük azt a kenyeret, amelyért bár verejtékes munkával megdolgoznak, de a melyet ezzel maguknak és családjuknak biztosíthatnak.

Ez a gondolat, ez a tudat kétségtelenül fokozza, kell, hogy növelje a munkakedvet, a kenyeret adó munka megbecsülését, mely ahhoz az eredményhez vezet, amelynek, mint elérendő cél-nak kell szemünk előtt lebegni.

Temetkezési egyesület Petrozsényben.

(A jóváhagyott alapszabályok vége.)

g) A köz- és igazgatótanács üléseiben elnökölni s azok jegyzőkönyveit s határozatait a jelen volt legalább 2 igazgatótanáccsal együttesen aláírni és hiteltelíteni.

h) A pénztárban lévő pénz-felesleg elhelyezése iránt az igazgatótanáccsal egyetértőleg intézkedni.

i) A pénztárt 2 igazgató-tanács tag jelenlétében évenként legalább négyszer megvizsgálni.

j) Az egyesületet hatóságok és harmadik személyekkel szemben képviselni.

15. §.

A pénztárnok teendője:

a) Az egyesület vagyonát lelkiismeretesen és szakavatottan kezelni.

b) Az évi közgyűlések elé zárszámadást terjesztetni és az igazgató felszólítására bármikor számadást adni.

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGYAJA.

Dal a házasságról.

(Irt: X.)

Csodálatos is az élet. Ki ne tudná? Ma még öröm, holnap mennyi szenvedés. Nem évtizedek, napok adnak más irányt az emberi életnek. S az a régi, misztikus világ, a miről az öregek beszélnek, ma már nincs meg; ma már mese az egész. Milyen kár, hogy csak mese. Milyen kár! . . .

Mikor Kerekes Feriről az a hír terjedt el a kis városkában, hogy megházasodik, hogy az öreg Sándorinak veszi el a lányát, valósággal elszörnyűködtek az ismerősei. A társaságban mindenki úgy ismerte a fiút, mint jóvőré, sokat látott, de még többet tapasztalt úri embert. Magas, barna gyerek volt, sok jó, de sok rossz tulajdonsággal. Inkább az asszonyok társaságát kereste, mint a lányokét. Hanem ott aztán nagyon jól érezte magát. A lányok — mint maga mondta — nem igen szimpatizáltak vele. Valami olyas volt az egyéniségében, a mi határozottan a pesszimizmus felé hajlott. A házasságról azzal a kicsinyléssel beszélt, ami annyira jellemezte őt. Lehet, hogy éppen ezért, lehet, hogy másért is, de érthető volt az a csodálkozás, ami a házassága nyomában kelt.

Mielőtt abba a vidéki kisvárosba került volna, a hol később olyan jól érezte magát, Pesten élt. Már ez maga is sokat jelent. Aki ezt a kis Párizst ismeri a maga feslettségével, de egyben kedvességével, tudni fogja, hogy a főváros iskolájából kikerült fiatal ember

különczködőnek látszik a vidéki kisebb társadalmi életben. Az a sok lumpolás, meg az a lélekölő gyötrő éjjeli munka, amiben Kerekes Ferinek is része volt, meghozta neki a tüdővérzést, ezt a modern betegséget, meg az élet-unalmat. Ne is beszéljünk az adósságról. Beszéljenek arról az uzsorásokról. A doktorok ki is jelentették a fiúnak, hogy, vagy kevesebb lumpolás és több jó levegő, vagy pedig kántorének és sárga sirhalom. Tudja az ördög, de ehhez a nem éppen kellemes élethez mindenki ragaszkodik. Pedig ez alapján véve nagy ostobaság. Így történt aztán, hogy a fiú ott hagyta Pestet, ott az apszíntet, a festet lányokat, az éjjeli életet, ott mindent s egy vidéki kis városkában telepedett le, hogy — vezekeljen. Volt valami malícia az egész dologban. És valljuk meg, Feri nem is éppen jól érezte magát a halálos esőndben. De hát elvégre mégis csak jobb volt ez a csönd, mint az a másik, ott a föld alatt.

Ennek a nagy csöndességnek az lett a következménye, hogy Kerekes Feri tulságosan magába szállt. Megbánta a régi bűnökét. A régi szerelmeket mind elfeledte, vagy legalább igyekezett elfelejteni. És megváltozott. Hogy is lehetne ezt másként mondani? A megváltozás? Egy speciális lélektani proceszus a minek meg volt az a jó következménye, hogy a fiúnak az élete egészen más irányt vett, t. i. annyiban, hogy a napi lumpolásokat heti lumpolások váltottak fel. Elég nagy eredmény ez is. Mert haj! a régi életet nagyon nehéz mindjárt abbahagyni. Nem is tanácsos.

Egy szomorú szerda délután — úgy ősz elején történt a dolog, — mikor a levegő telve volt unalommal, Kerekes a szép doktorné nappali szobájában ült. És

beszélgettek. Arról a banális tárgyról, ami pedig minden asszonynak kedves ugy a vidéken. A házasságról. — Hallja Kerekes! Nem gondolja, magának meg kellene nősielni.

— Persze, persze! Egy csinos, kedves feleség sok pénzzel és kevés anyóssal. Nem éppen rossz gondolat.

— No hallja, maga mindjárt a pénzre gondol, meg az anyósokra, — mondta a szép asszony nevetve.

— Ugy vélem ezek a legfontosabb dolgok, mivel az ilyen fiatal ember mint én is vagyok, az egyiknek nagyon is jól hasznát vehetné, míg a másik . . . Apaga satanas! Egyébként rettenetes ez az idő. Influenzás lesz tőle az ember.

— Éppen ezért kell megházasodni lássa! Egy szerető feleség, a ki theát készít nekünk, meg meleg szobával fogad nemde többet ér, mint a világ összes kasziros-lánya?

— Ugy látszik ma rossz kedve van, — mondta Kerekes nevetve. — Elvégre én nem lehetek olyan ellen-szenves magának, hogy mindenáron meg akar házasítani. Mit vétettem? Aztán — tudja szép asszony — azt a lányt már igazán szeretném látni, aki elfogadna férjének engem. Nem látja, hogy idegenkednek tőlem ezek az ifjú férj nélkül való hölgyek. Ami mellesleg mondva nekem hízlel.

— Agyrém! Higye el, agyrém az egész. No hát elárulom magának, pedig bűn, valóságos bűn, hogy igenis egy épen érdeklődik maga iránt azok közül a férj nélküli való hölgyek közül, a hogy maga gunyosan mondta ami nem épen lehet magának kellemetlen, a lány csinos is, pénze is van, meg a háznál nincsen is anyós.

— Megijeszt! Igazán!? Kétségbe vagyok esve! És? És?

c) Minden halálozási esetben a befizetett illetményt kezelni és a nyugtázást a meghalt nevével együtt a tagsági könyvecskebe bevezetni.

d) A pénztári felesleget az igazgató-tanács utasításához képest elhelyezni.

16. §.

A jegyző teendője:

A köz- és igazgató-tanácsülések jegyzőkönyveit és határozatait szerkeszteni, valamint minden az igazgató által kibocsátott iratot aláírni és a nevezetesebbeket átiratilag kezelni.

17. §.

Az igazgató-tanács tisztviselőinek a pénztárnok kivételével tiszteletdíj nem jár.

A pénztárnok, ki egyszersmind a halálozási esetet az egyleti tagoknak saját felelősségére felvett egyén által hírül adja és az illetményeket beszedi; minden halálozási eset után 10 [tiz] korona tiszteletdíj jár:

18. §.

A közgyűlésekben a jelen levők szavazattöbbséggel határoznak.

Az alapszabályok módosítása, — avagy az egylet felosztása körül hozandó határozathoz az összes egyleti tagok két harmad részének jelenléte szükségeltetik, meg nem jelenés esetében a második ízben összehívott közgyűlésben megjelent tagok kétharmada hozhat csak érvényes határozatot. Az alapszabályok módosítását célzó közgyűlési határozat foganatosítás előtt a m. kir. belügyminisztériumhoz felterjesztendő.

19. §.

Az alaptőke, mint az egylet más pénzvagyona egy helybeli pénzintézetnél helyezendő el gyűmölösztetés céljából.

20. §.

Az egyesület felosztását kimondó határozat végrehajtása előtt a Nagyméltóságu kir. belügyminisztériumhoz jóváhagyás végett felterjesztendő s addig míg így képpen jogérvényes határozat nem keletkezik, az egyesület az alapszabályok szerinti működését felfüggesztheti.

21. §.

Az egyesület felosztásakor a tagok összes befizetett illetményeit kamatok nélkül a kész pénzből, illetve az esetleges ingó és ingatlan vagyonból a befizetés arányában vissza kapják. A hátra maradt vagyonrész pedig a végrehajtott felosztástól számítandó 6 hónapig tart.

— Megmondjam ki az a szerencsétlen, aki magába belebolondult jó fiu?

— No. Legalább ma ne. Elvégre a jóból is megárt a sok, hát még...

— Haszontalan.

Szóval, a mint sejthetik — házasság lett ennek a diskurzusnak a vége. Az az előbb sok pletyka, nevetségelés, a szokásos szellemesnél szellemesebb megjegyzések stb. stb. Az öreg Sándori még azt is megígérte, hogy a Kerekes adósságát tisztázní fogja — természetesen az eskővő után. A fiu meg — mint afféle a könnyelműség felé hajló gyerek — nem is igen érdeklődött a dolog iránt, pedig mint megvallotta a házasság bázisa épen ez volt. Sőt, szó a mi szó, később bizonyos lelki-furdalást is érzett. És vissza akart vonulni ettől az épen neki való foglalkozástól. De hát a becsület! A rossz nyelvek még azt is beszélték — és hol nincsenek rossz nyelvek? — hogy az öreg Sándori kényszerítette volna is a fiut a házasságra. De az afféle mese lehet csak. Sohse hitték el az urak. (A hölgyek persze igen.) Nagy meghatottsággal beszéltek a dologról később.

Egy napon aztán Kerekes ur arra öbredit, hogy újdonsült férj. Az asszonyka nagyon kedves volt, de egy kicsit tartozkodó. Semmi! Nem is lehet egyszerre belemelegedni abba a fura helyzetbe, a minék a neve: családi élet. Hanem a harmadik, negyedik hónap meghozta a perpatvart. Várható volt. Ezek a modern házasságok azzal járnak. Az adósság nem lesz rendezve, az ifjú férj kimarad, az asszonyka szőrtőlódik, a férj bosszus stb. Elmúlik egy év, el a másik és kezdik észrevenni mindketten, hogy nem volt helyes a mit cselekedtek. Ezt a házasságot nem az égen kötötték, hanem az anyakönyvi hivatalban. Kérem, kérem. Az ügyvédnek is élni kell. Aztán ma már könnyű az a kalandos válás. Mert hogy ez a vége az ilyen modern házasságnak.

És ez dal a házasságról? kérdezik önk. Dal. Csak hogy nagyon szomorú. Ennyi az egész. És mennyit lehetne ilyen lekottázni?

pon belül alapjául szolgálhat valamely hasonecélu jótékony egyletnek, vagy esetleg más petrozsényi jótékony egyletnek, vagy erkölcsi testületnek engedhető át.

22. §.

Ha az egyesület a fennebbi alapszabályokban meghatározott célt és eljárást meg nem tartja, a kir. kormány által, amennyiben további működésének folytatása által az állam vagy egyesületi tagok vagyonérdeke veszélyeztetnek haladéktalanul felfüggesztetik; felfüggesztés után elrendelendő szabályos vizsgálathoz képest végleg fel is oszlattatik, vagy esetleg az alapszabályok pontos megtartására köteleztetik.

Kelt Petrozsényben, 1905. április 30. án.

Joánovits János,

id. igazgató.

Brassay József,

id. jegyző.

Krausz József,

id. pénztárnok.

Szám: 103225/905.

III-a

Látta a m. kir. belügyminiszter.

Budapest, 1905. november hó 7-én

a miniszter meghagyásából:

Wégl,

miniszteri o. tanácsos.

KÜLÖNFÉLEK.

— **Kiralyi kitüntetés.** Ó felsége Hunyadvármegye törvényhatósági m. kir. állatorvosának, Kanta Jenőnek a főállatorvosi címet adományozta. Ez alkalomból a vármegye összes állatorvosai tisztelegtek nála f. hó 10-én Déván s a központi szállodában bankettet rendeztek.

— **Halálozás.** Alpestesi özv. Balogh Györgyné szül. alpestesi Balogh Klára f. hó 9-én 63 éves korában elhunyt Déván, hol f. hó 13-án nagy részvét mellett kísérték hült porait örök nyugalomra. A régi magyar női típusnak egy köztiszteletnek örvendett alakja költözött el, ki Petrillán korán elhalt fiánál: néhai Balogh János körjegyzőnél éveig lakott az egész község által becsülve és szeretve.

— **A tél.** Minden átmenet nélkül, hirtelen beállt a tél. Mult hétfőn éjjel fagyott, kedden, szerdán havazott s hórétig takarja a vidéket. A napsugár áttör a tiszta levegőn s a háztetőkről olvadt hóle csurog a járdákra mely már estefelé tükörsimára fagy, veszélyeztetve a járókelők testi épségét. A háztulajdonosok legnagyobb része a hatóság figyelmeztetése dacára nem tesz eleget kötelességének, hogy háza előtt a járdáról a havat és jeget eltakarítsa s hamuval, homokkal vagy fűrészpórral behintetné, holott ezt a községi szabályrendelet büntetés terhe alatt elrendeli, mire ezuton is figyelmeztetjük a háztulajdonosokat és az érdekelt házbérlőket.

— **Fegyvertartási engedély** nélkül eddig sem volt szabad itt a határszálen fegyvert tartani. Ez a törvényes rendelkezés már régóta hatályban van, de biz annak nem volt fogantatja, mert holmi suhanczok, mesterinasok s pásztorgyermek is forgópisztollyal lövöldöznek, a mire már többször felhívtuk az illetékes hatóságot figyelemre. Folyó hó 14-én Janza Vazul h. főszolgabíró a már október hó 21-én kelt intézkedésének épségben tartásával a községek előjáróságát és a m. kir. esendőrőrsőket felhívta, hogy szigorúan ellenőrizzék, hogy a fegyver és löszorúsítással foglalkozó kereskedők bírnak-e az erre vonatkozó iparhatósági engedéllyel és ha nem, megbüntetés végett haladéktalanul jelentésk fel. Elrendelte továbbá, hogy a fegyvertartási engedélyekre az illető jogosultnak személyleírása reávezetessék és az elárúsítók nyilvántartást vezessenek arról, hogy kinek s milyen fegyvert adtak el. Amennyire helyes ez az intézkedés, épp oly kíváncs volt, hogy a fegyvertartók engedélyük felmutatására köteleztetnének s amennyiben szabályszerű engedéllyel nem bírnak, a jogosulatlanul használt fegyverek elkoboztatának. Egy ünnep és vasárnap délután száz és száz ilyen fegyvert lehetne elkobozni, minthogy a legtöbb külterületi legény a tiszójében folytonosan forgópisztolyt hord s este hazatérve az uton olyan veszedelmes lövöldözést visznek véghez, mely nemcsak esendőháborítás, hanem életveszélyes is.

— **Jótékonycélu mükedvelői előadás.** A sagótarjáni közsébbánya részvénytársulathoz tartozó petrillai üzemfűtőház lakatosai 1905. december 26-án (karácsony másodnapján) Petrozsényben a Wagner szálloda nagytermében mükedvelői előadást rendeznek, mely alkalom-

ból színe kerül: „A sárga csikó” eredeti népszínmű három felvonásban. Irtá: Csepreghy Ferencz. Rendező: Martinek Gábor, Sugó: Karga István. Szereplők: Butyka Ida, Gadó Olga, Halter Irén, Müller Vilma, Ulerich Mariska, Venczel Lujza, Bihari János, Bracsok János, Fejvesi Rezső, Gadó Lajos, Gráva János, Holezer Adolf, Kimpian Szabin, Martinek Gábor, Onozó István, Schenk János, Török Sándor, Venczel György, Vágner Pál, Venczel József, Zárda Márton és Zsidó Gergely. A tiszta jövedelem a petrozsényi főgimn. javára fordítatik. Helyárak: I. hely 2 K., II. hely 1 K. 60 fill., III-ik hely 1 K. 20 fill., Földszinti állóhely 1 K. Karzat 40 fill. A karzati jegyek a táneza nem érvényesek. Pénztárnyitás 7 órakor. Kezdeté este fél 8 órakor. Felfűtéseket köszönettel fogadtatnak. Jegyek előre válthatók a pénztárnál d. u. 3—5 óráig. Ezen mükedvelői előadás iránt nyilvánuló érdeklődésből és az előkészületekből következtetve úgy az erkölcsi, mint az anyagi sikerre igen kedvező a kilátás; felhívjuk reá a község figyelmét.

— **A vasárnapi munkaszünet** felfüggesztése karácsony és újév előtt. Az aradi kereskedelmi és iparkamara általános tájékozás céljából tudatja, hogy a kereskedelemügyi miniszter a fogyasztóközönség érdekeire való tekintettel megengedte, hogy a folyó évi deczember hó 24-ére és 31-ére eső két vasárnapon az ipari és kereskedelmi árusítás, illetve adás-vevés kivételesen déltől 5 óráig, a borbély és fodrász-iparhoz tartozó munka pedig kivételesen az egész napon át végezhető legyen.

— **A Salgótarjáni Közsébbánya R.-T.** petrozsényi bányagazgatósága mint évenként, úgy az idén is gondoskodott a szegény iskolásgyermekek és a szegény özvegyek felruházásáról. 180 iskolásgyermekek és 70 keresetképtelen özvegy részére lesz ma, vasárnap déltől 3 órakor élelem s meleg téli ruházat kiosztva a vulkáni, aninoszai petrillai és lönyai iskolás gyermekek és elhagyatott özvegyek között. A petrozsényi szegényekről is gondoskodott a bányagazgatóság. Hány szegény szülő aggodalmát oszlattja el ez a nemes cselekedet, akik nem képesek a karácsonyi szt. ünnepekre gyermekeiknek örömet, sőt a legszükségesebb meleg ruhát beszerezni. Ez a jótétemény nem szorul méltatásra. A petrozsényi b.-társulati vendéglőben ma, vasárnap déltől 3 órakor osztják ki az összes iskolás gyermekeknek a ruhákat és az özvegyeknek, valamint a keresetképtelen bányamunkásoknak az élelmet.

— **Karácsonyfa ünnepély.** A helybeli áll. el. népiskola tanítótöstelete, nagyságos Andreics János kir. bányatanácsos, gondnoksági elnök ur lelkes kezdesére és irányító közreműködésével, f. hó 20-án d. u. 2 órakor az állami kisedővő helyiségében karácsonyfa-ünnepélyt rendez. A rövid műsor ez: 1., Alkalmi beszéd, tartja Salló Károly áll. isk. igazgató. 2., „Ragyog a szép karácsonyfa” éneklük az V., VI. vegyes osztály tanulói. 3. Egy V. oszt. növendék szaval. 4. Egy VI. o. t. köszönő beszédet mond. 5., „Hymnus”, éneklük az V. VI. o. tanulói. 6. Ruha és más ajándéktárgyak kiosztása. A szülőket és más érdeklődőket, az ember szeretet nevében — itt e helyen — tisztelettel meghívja

a tanítótöstelet.

— **Román lázongás** hire száll szájról-szájra s nő mint a hólvina. Hunyadvármegye hétfői közigazgatási bizottsági ülésen az alispán bejelentette, hogy nem hiszi, a románság igazgatások következtén cztalan és okatlan tettekre ragadtatná magát, de hogy minden eshetőséggel szemben készen álljunk, a preventív intézkedéseket megtette, s több helyre katonaságot rendelt ki. A Hátszegre kiküldött katonaságnak egy százada, értesülésünk szerint ma Petrozsénybe jön. Nálunk ugyan aggasztó jelenségek nincsenek, de az okos elővigyázat a felizgatott kedélyek megnyugtata végett indokolt.

— **Veszett elmarás.** Nagy rémületet okozott Braun András petrozsényi pékmester 4 hónapos kiskutyája, mely már a mult hét utolsó napjaiban gyanusnak mutatkozott. Nem evett, nem ivott s embernek állatnak dühösen neki ment. F. hó 8-án este Braun András kezét is megharapta, mire nyomban lelőtte egy forgópisztollyal s 9-én reggel jelentést tett a hatóságnál. A járási állatorvos megállapította, hogy a felboncolt eb veszett volt. A megmárt Braun András, Pópa György pék inas, Gasparics Pál, Müller Zsuzsa és Szóts József azonnal felutaztak Budapestre a Pasteur-féle intézetbe, a hol mindegyiket beoltották veszettség ellen. Janza Vazul h. főszolgabíró, tekintettel arra, hogy a kiirtott veszett eb a főutcán több ebet megmárt, 40 napi szigorú elzárlatot rendelt el, mire azzal figyelmeztetjük az eb tulajdonosokat, hogy a ki kutyáját nem tartja zárt

helyen, vagy szájkosár nélkül kiengedi, nyilvános helyre viszi, szigorúan meg lesz büntetve, sőt azon vendéglő, kocsmá, kávéháztulajdonos is büntetetté a ki üzlethelyiségébe kutyákat még szájkosárral is beenged.

— **Emberölés.** Préda János petrillai lakos házanál pálinkafőzés alkalmával többen összejöttek, beszélgettek. Oda vetődött Préda Kosztandin is s egy súlyokkal úgy fejbe csapta Préda Demeter Zsugenárt, hogy összeesett s pár nap múlva meghalt. Tettest a csendőrség a dévai kir. törvényszék börtönébe szállította. A f. hó 16-án megejtett bonczolás és törvényszéki vizsgálat megállapította, hogy a halálozást az ütés okozta.

— **Reform a hadseregben.** Érdekes újítást léptetett életbe a közös hadügyminiszter, mely a legénység kiképzésének új rendszerét állapítja meg s bizonyos tekintetben a hadsereg nyelvkérdését is érinti. Az újítás abból áll, hogy a legénységet századonként nem négy, hanem két szakaszba osztják be s azt nem közösen képezik ki, hanem mindegyik szakasz egy hadnagy, illetve főhadnagy s egy tovább szolgáló altiszt parancsnoksága alatt marad s a kiképzését nem a század parancsnoka, hanem az alantos tiszt felelős. Ott, ahol a legénység különböző nyelvű, a két szakaszra való beosztás, a nyelv, illetve a nemzetiség szerint történik. A hadügyminiszter több hadtestet jelölt ki, hogy azok területén minden ezrednél egy-egy zászlóalj kezdje meg a két szakaszra való beosztást.

Ezzel együtt a belügyminiszter még egy újítást rendelt el. Eddig ugyanis a legénység egy részét az őrszolgálat és a munka elvonta a szolgálatól, amelyekre minden század, illetve zászlóalj egyforma arányban rendelt ki embereket. A miniszter elrendelte, hogy az őrszolgálatra és a munkára a jövőben minden zászlóalj főként adjon embereket, úgy, hogy a többi zászlóalj a teljes bekelétszámmal folytathatja a gyakorlatot.

Ez az utóbbi újítás előkészítése az új véderőtörvényben tervezett reformnak, a mikor a kevésbé alkalmasokat, sőt a testi fogyatkozásban szenvedőket is be fogják sorozni s belőlük a hadseregben munkás-osztályokat fognak szervezni, a melyekben mindenkit a polgári mestersége szerint való foglalkozásra használnak. A porosz hadseregben már hosszabb idő óta vannak ily munkás-osztályok.

— **Ezüst női órát** vesztett el valaki Petrozsény főutczáján. Az érdeklő tulajdonos lapunk kiadóhivatalában jelentkezhetik.

— **A középiskola reformja.** Lukács György közölte, miniszter a középiskolai reformra vonatkozó törvényjavaslatot elkészítvén, kiváló tanfériak szakértekezlete elé terjeszti a tervezetet. A szakértekezlet az egységes jogosítású középiskola tárgyában alkotott törvényjavaslat tervezetet fogja tárgyalni, a melyet a miniszter megküldött áttanulmányozás céljából a meghívottaknak.

A törvényjavaslat 12. §-ban állapítja meg a reformált középiskola szervezetét. Az 1. § kimondja, hogy a gimnáziumok és reáliskolák helyébe oly középiskolák lépnek, melyekben a) minden tanulóra nézve egyaránt kötelező rendes tárgyak taníttatnak.

A 2. § szerint minden középiskolában és minden tanulóra nézve egyaránt kötelező rendes tantárgyak a következők: hit- és erkölestan, magyar nyelv és irodalom, latin nyelv és irodalom, német nyelv és irodalom, Magyarország történelme, egyetemes történelem, földrajz, természetrajz, mennyiségtan, természettan, szabadkézirajzolás, bölcsészeti előtan, a testi nevelés tárgyai (torna, játék). Ezen tárgyakhoz járul a nem magyar anyanyelvű középiskolákban az intézet anyanyelve és irodalma.

A 3. § szerint a 2. §-ban felsorolt rendes tárgyakon kívül az ország minden középiskolája a felső négy osztályban az alább megnevezett vagylagosan kötelező rendes tárgyak közül legalább kettőt tartozik tanítani, de a helyi viszonyok szerint taníthat többet is. E rendes tantárgyak: görög nyelv és irodalom, francia nyelv és irodalom, angol nyelv és irodalom, olasz nyelv és irodalom, ábrázoló geometria, chemia.

4. §. Minden tanuló a saját középiskolájában tanított, vagylagosan kötelező, rendes tantárgyak közül egyet választ.

5. §. A 3. §-ban felsorolt vagylagosan kötelező tantárgyak nem tárgyai az érettségi vizsgálatnak.

A 6. § kimondja, hogy a tanórák hetiszáma a tanulókra nézve az összes rendes tantárgyakból az alsó négy osztályban legfeljebb 26, a felső négy osztályban legfeljebb 28. Ezen óraszámra nincsen beleszámítva a testi nevelés.

A 7. § elmondja, hogy nyilvános középiskolába

átlépni kívánó tanulók előbbi intézetüktől nyert bizonyítvánnyal tartoznak igazolni, hogy a megelőző osztályt minden rendes tantárgyból legalább is elégséges sikerrel végezték.

A 9. § kimondja, hogy a középiskolai érettségi vizsgálat, tekintet nélkül arra, hogy az illető tanuló a jelen törvény 3. §-ában felsorolt rendes tárgyak melyikét tanulta, általában minden főiskolára jogosít.

A 10. § megszünteti a gimnázium és reáliskola elnevezést és helyébe mindenütt középiskola elnevezés lép.

— **A király intő szavai:** „Nyomor és végtelen szenvedés napjai fognak a nemzetre következni stb. stb.” a klasszikus görögök harezainak történetéből idézte. Ott mondta a spártaiak követe ezt az athénieknek. Ezt a mondást és egyéb körülményeit mondja el az Endrei Zalan-féle „Világ Történelme” e heti száma és újra igazolja, mily elengedhetetlen szüksége a műveltségnek a „Világ Történelme”-nek ismerete. A derék munkából bárkinek ingyen küld mutatványszámot a „Világ Történelme” kiadóhivatala, Budapest, VI. Aradi-utca 8.

Felelős szerkesztő: Zádory Károly.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

HIRDETÉSEK:

1521/905 szám vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1905. évi 14410 számú végzése következtében Dr. Ábrahám József ügyvéd által képviselt Kohn Katalin petrozsényi lakos javára Czermán József építész aradi lakos ellen 332 K. 43 f. s. jár. erejéig 1905. évi szeptember hó 23-án foganatosított biztosítási kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 630 K.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: cserép és fostni állás, fák és deszkák nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíró 1905. évi V. 1255 számú végzése folytán 332 K. 43 f. tőkekövetelés, ennek 1905. évi szeptember hó 15. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 135 kor. 80 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Petrozsényben Kohn Samu lakásán leendő eszközzésére 1905. évi december hó 21-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a yenni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Puj, 1905. november 30-án.

Br. Bánffy Albert, kir. bír. végrehajtó.



Lupényban kedvező feltételek mellett

két ház eladó

egyik a főutczában, a másik a volt Burlek-féle ház,

Bővebb felvilágosítást ad

WEISZ REZSŐ, Petrozsény.



Meghívás.

A „Petrozsényi Járási Temetkezési Egylet” alapszabályai a nagyn. belügyminiszterium 103225 III. a. 1905. számú láttaozásával jóváhagyatván, a temetkezési egylet 1906. évi január hó 1-én megkezdí működését, miért is a már jelentkezett, vagy a belépni szándékozó tagokat az 1905. december hó 26-án, karácsony második napján délután 3 órakor a Ranczinger Testvérek házában (Kossuth-Lajos-utca 762. sz.) az emeleten lévő egyleti helyiségben tartandó

alakuló közgyűlésre

tisztelettel meghívjuk.

Hivatalos órák hétfőn, csütörtökön és szombaton délután 5—7 óráig, vasár- és ünnepnapokon délelőtti 9—11 óráig tartatnak.

Petrozsény, 1905. decz. 15.

Jóánovits János,
id. igazgató.

Brassay József,
id. jegyző.

Uri ruha készítés.

Van szerencsém a nagyérdemű uri közönségnek tisztelettel jelenteni, hogy Petrozsényben, a Kossuth Lajos utcában a Grosz Hermann tulajdonát képező házbán s a volt Mannheim Farkas-féle férfi szabó üzlethelyiségben

uri ruha-szabó üzletet

nyitottam s a legujabb divatszerint a legszolidabb kivitelben és legjutányosabb áron vállalkozom férfi ruhák pontos elkészítésére.

A legjobb minőségű honi, valódi angol és francia szöveteiket dúsvalasztékban raktáron tartok és úgy a kelmék jó minőségeért, valamint a férfi ruháknak a legmodernebb szabászati rendszer szerinti kifogástalan elkészítéseért szavatosságot vállalok.

Legfőbb törekvésem leendő a tisztelettel kért megrendelések kifogástalan teljesítésével a m. t. uri közönség teljes megelégedését kiérdemelni és biztosítani.

Kegyes pártfogást kér

Petrozsény, 1905. december hó

WEISZ JÓZSEF,
férfi-szabó.

Eladó ház.

Petrozsényben, a Kálvárián 878. sz. alatt levő házat telkestől és a hozzá tartozó gyümölcsös nagykerttel együtt eladom.

Ugyisintén a Malea-utczában egy telek házzal együtt eladó.

Értekezhetni lehet a tulajdonossal:

TÓTH PÉTER, kárpitos-mester a Kálvárián.

Ügynökök

kerestetnek a „Pesti Hazai Első Takarékpénztár” (az ország legnagyobb takarékpénztára) által kibocsátandó új sorsjegyek törvényesen kiállított részleteinek eladására. Ezen sorsjegyek játéktérrel utólrhetetlen. Évente 3 huzás 600.000, 400.000, 300.000, 200.000 koronás főnyereményekkel és sok melléknyereményekkel.

Magas jutalék és jutalomdíj!

Sikeres működésnél esetleg havi fizetés.

Anyag miatt forduljanak

Dirnfeld Testvérek bankházához

Alapítva
1885-ben.

BUDAPEST, IV. VÁCZI-UTCA 2.

Aláírási előjegyzéseket

ezen sorsjegyekre készpénzfizetés ellenében már most elfogad

DIRNFELD TESTVÉREK
BANKHÁZA

Budapest, IV. kerület, Váci utca 2. szám.

Üzlet áthelyezés.

Petrozsényben évek óta fennálló
uri ruha-üzletemet
 a Grosz Hermann-féle házból ugyancsak a Kossuth Lajos utcában lévő **Ullmann Lipót**-féle házba, vagyis eddigi üzletem átellenébe, az utca másik oldalára helyeztem át.

Midőn ezt mélyen tisztelt megrendelőimnek, úgy Petrozsény és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozom és az eddig irántam tanúsított kegyes pártolást megköszönöm, abban a tudatban, hogy a szíves megrendeléseknek és megbízásoknak eddig is kifogástalanul eleget tettem, bátorodom tisztelettel kérni, hogy ezen túl is pártolni kegyeskedjék én fokozott igyekezettel arra törekszem, hogy a legmesszebb menő igényeket is kifogástalanul kielégítsem.

Dúsvásárló honi és külföldi legjobb minőségű **kelmekészletet tartok raktáron** és a leg-
 elegánsabb **uri ruhákat** a legdivatosabbak és leg-
 jutányosabb árban s **legelőnyösebb fizetési fel-
 tételek mellett** pontosan elkészítem.

Megnyugtató a tudat, hogy hosszú éveken át a n. é. közönség kedvező meggyőződést szer-
 hetett szakképzettségemről és megbízhatóságomról s erre hivatkozva legyen szabad kegyes pártolá-
 sát kérem.

Petrozsény, 1905. december hó

Tisztelettel:

Mannheim Farkas
 férfi-szabó.

1390. szám
 1905. végr.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszéknek 1901. 3208. és az erzsébetvárosi kir. járásbírósnak 1902. évi Sp. 317/3 számú végzése következtében Dr. Gál Sándor ügyvéd által képviselt Szász-
 régeni Tpnztár és Rozgonyi Ottó ügyvéd erzsé-
 betvárosi lakos javára, Szilágyi Károly puji lakos ellen 72 és 14 K. s jár. erejéig 1905. évi augusztus hó 25-én foganatosított kielégítési végrehaj-
 tás után le- és felülfoglalt és 766 K. — f.-re be-
 csült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok és könyvek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíróság 1905. évi V. 80/3 számú végzése folytán 1900. évi május hó 6 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 45 kor. 71 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig. Pujon alperes lakásán leendő megtartására 1905. évi de-
 cember hó 30-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Puj, 1905. évi november hó 25.

Br. Bánffy Albert,
 kir. bír. végrehajtó.

A ki igazán jó zamatos kávét akar
 inni, az vegyen

„Diadal”

pörkölt kávét



Ezen kávé csak akkor valódi, ha elefánt
 jeggyel van ellátva.

Egyedüli elárúsítás csakis:

HERZ ARNOLD

fűszerkereskedésében, Petrozsényben.

Kapható: 1, 1/2, 1/4, 1/8, 1/20, 1/40 klgos
 csomagokban.

Eladó telkek.

Alulírottak Petrozsényben a Kálváriahegyen közvetlenül az ut mellett lévő 416. □-öl telke, melynek hossza az élénk forgalmu közlekedési utmentén 32 méter s melyen egy bő és jó vízi kút is van, továbbá:

Ugyanott a kórház-kerttel határos 112 □-öl területű telke szabadkészből eladó.

A volt **PAGONYA KÁROLY**-féle házat megvettem és előnyös feltételek mellet a Kendeffy-
 utcában egy nagy szobából, konyhából és kam-
 rából álló lakást bérbe adok.

Petrozsény, 1905. november hó.

Tutte József, kéményseprű mester.

Hirdetéseket mérsékelt áron elfogad
 e lap kiadóhivatala.

TÖRLESZTÉSI JELZÁLOG KÖLCSÖNT

10.000 koronáig 6%-al

annál magasabb összeget 5 1/2%-al

40.000 koronán felül 5%-al

előleget értékpapírokra 6%-al

hitelt folyó számlában 6%-al

gyorsan és előnyös feltételek

o mellett közvetítünk. o

Betéteteket 4 1/2%-os kamatozás mellett

o elhelyezzük. o

— Teljes tisztelettel —

Először érdeklődjél hiv. enged.

hitelközvetítő vállalat

GUTT TESTVÉREK

SZÁSZVÁROS.

Felvilágosítással szolgál köz-

napokon d. u. 5 órától 7 óráig,

vasár és ünnepnapokon egész

nap, a hitelközvetítő vállalat

— petrozsényi megbízottja —

MUNTYÁN TIVADAR

Lakása: zárda-épület emeletén.

A Pesti Napló új karácsonyi ajándéka

Modern Magyar Festőművészek

a czime új kiadványunknak, melyet 1905. évi karácsonyi ajándéku szántunk t. előfizetőinknek.

Ez új ajándékművünk, noha folytatása és kiegészítő része lesz a „Magyar Festőművészet Albuma”-nak, mégis mint teljesen önálló mű gyönyörű foglalata lesz a modern magyar festőművészet remekeinek.

Eddigi karácsonyi ajándékaink is a magyar irodalmat és magyar mű-
 vészetet szolgálták, nagyszabású és nagyértékű diszművek százezernyi pél-
 dányaival terjesztve el a magyar költészet és festőművészet nagyjainak
 alkotásait. A remekművek e diszes sorozatát folytatja most a „Pesti Napló”
 új és minden eddigi ajándékát tulszárnyaló diszművel: a **Modern Magyar
 Festőművészek**-kel.

Ötven nagyszabású festményt szemeltünk ki a modern magyar festők
 alkotásaiból, nagyrészt mesteri kivitelű műlapokon és gyönyörű, több szín-
 nyomású képekben.

Ezenkívül be fogjuk mutatni e műben jelesebb festőink vonzóan megírt életrajzát.
 A szöveget, a mely a modern magyar festőművészet történelmét fogja tárgyalni, első-
 rendű esztétikusaink könnyed előadásában, színes képek és rajzok fogják tarkítani. Al-
 bumunk külső formájában is követni fogja eddigi törekvéseinket és a magyar könyvkötő-
 iparművészet újabb alkotása lesz.

Ezt az új, páratlan diszú ajándékunkat megkapja karácsonyra állandó előfizető-
 inkön kívül minden új előfizető is, aki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül
 a Pesti Naplóra előfizet. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető.

Előfizetési ár: 1 évre 28 kor., 1/2 évre 14 kor., 1/4 évre 7 kor., 1 hóra 2 kor.
 40 fillér. — Mutatványszámot szívesen küldünk.

Tisztelettel: a „Pesti Napló” kiadóhivatala.